

Expoziția “ARHITECTURA MEXICULUI”

De la originile sale, arhitectura a fost în Mexic mai mult decât o disciplină artistică focalizată pentru a îndeplini nevoile de bază, ea a exprimat plastic, angajamentul cu marea moștenire simbolică, antropologică și culturală a poporului pe care îl reprezintă.

Această moștenire arhitecturală nu a fost statică niciodată, în fiecare etapă de dezvoltare, fiecare cultură a știut să integreze contribuțiile arhitecturale mai importante ale fiecărei perioade în lumină, culoare și textură, nu a renunțat niciodată la punctele de legătură cu locul și societatea cărora îi aparține. Din acest motiv soluțiile arhitectonice sunt bogate.

Mexicul are o tradiție milenară arhitectonică care a început acum 4000 ani, când vânători și culegători din zona culturilor precolumbiene au abandonat viața nomadă și s-au stabilit în primele cătune agricole. Mai târziu multe dintre acestea s-au transformat în așezări urbane ajungând la nivelul de centre politice și religioase. În aceste centre, olmeci mai întâi și mai târziu zapoteci, teotihuacani, mayași, tolteci și azteci au dezvoltat o arhitectură monumentală la scara miturilor și zeităților lor, în perfectă armonie cu natura înconjurătoare, construită după coordonate astronomice precise și împodobită cu fresce viu colorate și sculpturi și reliefuri impunătoare.

Această arhitectură, cu o concepție clară a spațiului deschis, unde sunt integrate plastic piramide, piețe și palate, reproduce într-un limbaj deschis pentru omul de rând, structura complexă a universului vizibil și invizibil, arătându-i misterul vieții și al morții, precum și voința zeilor transmisă prin teocrația conducătoare.

În 1521, după cucerirea spaniolă, Mexicul apare pe scena mondială ca țară, sub denumirea de Noua Spanie. Popoarele precolumbiene din această zonă au fost integrate gradual în civilizația creștină occidentală alcătuind o unitate religioasă, lingvistică și politică. În același timp cu metisajul etniilor, s-a declanșat paralel, un sincretism cultural pe care se va sprijini naționalitatea mexicană; deasupra ruinelor orașului Tenochtitlan, marea capitală a aztecilor, s-a ridicat actuala Ciudad de México cu Piața Mare, catedrala și clădirile guvernamentale.

Arhitectura colonială, cu rădăcinile sale romane sau musulmane, nu a fost limitată doar la reproducerea genurilor arhitecturale europene, ci a fost adaptată la circumstanțe naturale și culturale existente înainte. Spațiul ritual al centrelor ceremoniale prehispanice a întâlnit echivalentul său în marile suprafețe zidite și în capelele deschise ale mănăstirilor fortificate ale secolului al XVI-lea.

După 300 de ani de la invazia spaniolă, Mexicul a devenit independent în 1821; de atunci a trebuit să facă față mai multor războaie pentru a deveni o țară liberă și autonomă, schimbând orânduirea politică, de la imperiu la republică; teritoriul său s-a transformat în scenă de lupte interne crâncene și invazii străine, iar pentru că vre-

murile de război nu sunt prielnice dezvoltării arhitecturale, în secolul al XIX-lea în Mexic s-a clădit foarte puțin și s-a distrus mult.

Spre sfârșitul acestui secol, către anul 1880, Mexicul cunoaște o perioadă de pace care se va prelungi timp de 30 de ani sub regimul dictatorial a lui Porfirio Díaz. În acest timp a început modernizarea țării, dezvoltându-se industria și infrastructura orașelor și căilor de comunicație. Pentru a îndeplini acest obiectiv au fost importate din Europa diferite tendințe și scheme de producție, forme de viață, stiluri, mode și arhitecți.

În acest fel arhitectura în Mexic la începutul secolului al XX-lea nu are un stil precis, mergând de la neoclasicism la romantism, de la stilul electric la Art Nouveau, de la formalismul islamic la protoraționalismul structural. Când începe Revoluția mexicană în 1910, perioada guvernului lui Porfirio Díaz ia sfârșit și toată activitatea arhitectonică se oprește.

Biblioteca UNAM, arh. Juan O’Gorman, Gustavo Saavedra și Juan Martínez de Velasco

Odată terminată Revoluția mexicană, începe procesul de reconstrucție al țării și se accelerează dezvoltarea politică, socială, economică și culturală. În anul 1925 noua clasă politică invită artiști și arhitecți de avangardă, la construirea unei arte publice monumentale cu un amplu caracter social și naționalist. Din acest moment și cu scopul de a soluționa în același timp, necesitățile de locuințe, educație, sănătate și crearea de locuri de muncă, se caută și identitatea națională a Mexicului secolului XX. Arhitectura, împreună cu celelalte discipline artistice va aduce aportul său la îndeplinirea acestui obiectiv, luând în seamă moștenirea arhitecturală a țării.